

Főoldal > ... > [Jogi Lépések Indítása](#) > [Költségmentesség](#) > Germany

Költségmentesség

 Németország

Tartalomszolgáltató:

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Milyen költségekkel járnak a bírósági eljárások, és általában ki viseli őket?

Amennyiben ügyvéd látja el a képviseletét és nyújt tanácsadást, ez az ügyvéd az elvégzett munkája után díjazásra jogosult, amelynek összege nagymértékben függ a jogvita tárgyának értékétől. Az ügy bíróság elé vitele esetén eljárási költségek is felmerülnek. Ezek nem csupán a bírósági illetékeket és kiadásokat foglalják magukban, hanem azokat a költségeket is, amelyeket a költségmentességre szoruló félnek a bíróság által kért valamely eljárási cselekmény teljesítése érdekében kell megfizetnie, illetve amelyek a megfelelő jogi lépések megtételéhez vagy a megfelelő védekezés előterjesztéséhez szükségesek. A fél, ha nem kérelmez költségmentességet, rendszerint viselni köteles ezeket a költségeket. Ha a bíróság e fél javára határoz, a költségeket az ellenérdekű fél megtéríti.

2 Mit jelent pontosan a költségmentesség?

Németországban megkülönböztetik egymástól a tanácsadási szolgáltatást (*Beratungshilfe*) és a költségmentességet (*Prozesskostenhilfe*).

A bírósági eljáráson kívül jogi tanácsadást és képviseletet annak a személynek nyújtanak, aki arra az alacsony jövedelemmel rendelkező személyeknek biztosított jogi tanácsadásról és képviseletről szóló törvény (*Gesetz über Rechtsberatung und Vertretung für Bürger mit geringem Einkommen (Beratungshilfegesetz)*) alapján rászorul.

A bírósági eljárásban való részvétel érdekében a rászoruló személyek a költségmentességre vonatkozó szabályozás alapján költségmentességben részesülnek.

3 Milyen követelmények vonatkoznak a költségmentesség megadására?

A tanácsadási szolgáltatást vagy a költségmentességet abban az esetben engedélyezik, ha a jogi szolgáltatásokat igénybe venni kívánó személy a személyes körülményei, illetve az anyagi helyzete (szükségletei) miatt nem képes előteremteni a szükséges forrásokat, és nincs egyéb észszerű lehetősége arra, hogy segítséghez jusson (például jogvédelmi biztosítás, bérlői egyesület vagy szakszervezet által nyújtott tanácsadás stb. útján).

Ezenkívül a jogai védelmére irányuló tervezett intézkedés nem lehet komolytalan. A költségmentesség engedélyezése esetén az érvényesíteni kívánt keresetnek vagy a védekezésnek kellően megalapozottnak kell lennie. A költségmentesség iránti kérelmet elbíráló bíróságnak arra a megállapításra kell jutnia, hogy a kérelmező jogi álláspontja az általa előadott tények és a rendelkezésre álló dokumentumok alapján helyes vagy legalábbis védhető, valamint meg kell győződnie arról, hogy a kérelmező képes lesz a tények bizonyítására. A jogi feltételek teljesülése esetén a kérdéses személy jogosulttá válik a tanácsadási szolgáltatásra vagy a költségmentességre.

4 Minden típusú eljárásra vonatkozik a költségmentesség?

Németországban megkülönböztetik egymástól a tanácsadási szolgáltatást és a költségmentességet (lásd a fenti 2. kérdést).

A tanácsadási szolgáltatást (amely tanácsadást, szükség esetén pedig képviselőt foglal magában) polgári jogi ügyekben engedélyezik, ideértve a munkajogot, a közigazgatási jogot, az alkotmányjogot és a szociális jogot is. A büntetőjogi és szabálysértési ügyekben csak tanácsadást nyújtanak. Az olyan ügyekben, amelyekben más államok joga alkalmazandó, tanácsadási szolgáltatást akkor engedélyeznek, ha az ügy tényállása kapcsolódik Németországhoz. Adójogi ügyekben nem engedélyeznek tanácsadási szolgáltatást.

A költségmentességet engedélyezik a polgári jogi jogvitákkal kapcsolatos eljárások valamennyi típusára, a peren kívüli eljárásokra, valamint a munkaügyi, közigazgatási, szociális vagy pénzügyi bíróságok (*Arbeitsgericht*, *Verwaltungsgericht*, *Sozialgericht* vagy *Finanzgericht*) előtt folyó eljárásokra. A büntetőeljárásban a vádlott, a fizetéképtelenségi eljárásban pedig az adós nem jogosult költségmentességre. A kirendelt védőre vonatkozó rendelkezések kimerítő jellegű különös szabályozást tartalmaznak a büntetőeljárások vádlottjaira nézve. A fizetéképtelenségi eljárásban az adósnak fizetési halasztás biztosítható az eljárási költségek tekintetében, ha a fizetéképtelenségi kérelem mellett a hátralékos tartozás elengedése iránt is kérelmet nyújtott be. Ezenkívül a fizetéképtelenségi ügyben eljáró bíróság ilyen esetekben külön kérelemre kirendeli az adós által kiválasztott, az adós képviselőjét vállaló ügyvédet, amennyiben az ügyvédi képviselő szükségesnek tűnik.

5 Szükség esetén igénybe vehető különleges eljárás?

Nincsenek ilyen jellegű különös eljárások; a tanácsadási szolgáltatás és a költségmentesség igénybevételének meglévő lehetősége a rászorultság esetét is lefedi.

6 Hol szerezhetem be a költségmentesség iránti kérelem nyomtatványát?

A tanácsadási szolgáltatás és a költségmentesség iránti kérelem formanyomtatványa beszerezhető a helyi bíróságoktól (*Amtsgerichten*), valamint az ügyvédektől.

7 Mely dokumentumokat kell benyújtani a költségmentesség iránti kérelem nyomtatványával együtt?

A jövedelemre vonatkozó szükséges adatokat hitelt érdemlően kell igazolni a vonatkozó dokumentumok benyújtásával (például fizetési jegyzék, vagy önálló vállalkozó esetén a legutolsó adómegállapítás).

8 Hová kell benyújtanom a költségmentesség iránti kérelmemet?

Németországban megkülönböztetik egymástól a tanácsadási szolgáltatást és a költségmentességet (lásd a fenti 2. kérdést).

A tanácsadási szolgáltatás iránti kérelmet ahhoz a helyi bírósághoz kell benyújtani, amelynek a körzetében a jogi szolgáltatást igénybe venni kívánó személy szokásos lakóhelye (tartózkodási helye) található. Ha e személy nem rendelkezik Németországban szokásos lakóhellyel, az a helyi bíróság jogosult eljárni, amelynek a körzetében a tanácsadási szolgáltatás iránti igény felmerült. E segítségnyújtási forma igénybevétele érdekében közvetlenül ügyvédhez is lehet fordulni. Ebben az esetben a szükséges kérelmet az ezt követő 4 héten belül kell benyújtani a helyi bírósághoz.

A költségmentesség iránti kérelmet annál a bíróságnál kell előterjeszteni, amely előtt a mentesség tárgyát képező eljárás folyik, vagy amely előtt azt meg fogják indítani. E bíróság (nem pedig például egy szociális jóléti hatóság) megvizsgálja a kérelmet, és eldönti, hogy a költségmentesség engedélyezésének feltételei teljesültek-e.

9 Hogyan tudhatom meg, hogy jogosult vagyok-e költségmentességre?

A tanácsadási szolgáltatásra és a költségmentességre vonatkozó információk elérhetők a helyi bíróságokon és az ügyvédeknel.

10 Mit kell tennem, ha jogosult vagyok költségmentességre?

Amennyiben jogosult a tanácsadási szolgáltatásra vagy a költségmentességre, töltsé ki a vonatkozó formanyomtatványt, csatolja a szükséges dokumentumokat, és nyújtsa be a 8. pontban hivatkozott szervnek.

11 Ki választja meg az ügyvédemet, ha jogosult vagyok költségmentességre?

Németországban megkülönböztetik egymástól a tanácsadási szolgáltatást és a költségmentességet (lásd a fenti 2. kérdést).

A jogi szolgáltatásokat igénybe venni kívánó személynek az általa kiválasztott ügyvéd nyújt jogi tanácsot. Bréma és Hamburg szövetségi államban a tanácsadási szolgáltatást állami jogi tanácsadó központokon keresztül lehet igénybe venni. Az ügyvédek kötelesek tanácsadási szolgáltatást nyújtani; az ilyen típusú jogi segítségnyújtás iránti kérelem csak különleges esetekben és fontos okból utasítható el.

Költségmentesség esetén szintén szabadon választhat ügyvédet. A peres félnek olyan ügyvédet kell választania, aki jogosult a bíróság előtti képviseletére. A bíróság elnöke csak abban az esetben gondoskodik az ügyvéd kiválasztásáról és kirendeléséről, ha az érintett fél nem talál olyan ügyvédet, aki vállalja a képviseletét.

12 Az eljárás minden költségére kiterjed a költségmentesség?

Németországban megkülönböztetik egymástól a tanácsadási szolgáltatást és a költségmentességet (lásd a fenti 2. kérdést).

Az ügyvéd 15 EUR összegű díjazásra jogosult attól a személytől, akinek a tanácsadási szolgáltatás keretében tanácsot adott, amely összeget az érintett személy körülményeitől függően el lehet engedni. A díjazásra vonatkozó ettől eltérő megállapodás semmis. Az ügyvéd a munkadíja fennmaradó részét az államkincstártól kapja meg.

A költségmentesség az eljárás összes költségét fedezi, kivéve a peres fél azon kiadásait, amelyek nem voltak szükségesek a jogai védelméhez. A költségmentességre szoruló fél oldalán nem merülnek fel további költségek.

13 Ki viseli az egyéb költségeket, ha csak korlátozott mértékű költségmentességre vagyok jogosult?

A költségmentesség feltételeinek teljesülése esetén a peres félnek nincsenek egyéb költségei. A költségmentesség engedélyezése azt jelenti, hogy az az eljárás összes szükséges költségét fedezi. Ha azonban a peres fél anyagi helyzete lehetővé teszi, hogy az eljárás költségeihez a jövedelme egy részével hozzájáruljon, részletfizetés útján köteles részben vagy egészben visszafizetni a vonatkozó összeget a költségeket viselő államkincstárnak. A személyes és a pénzügyi körülmények az eljárás lezárását követő 4 évig felülvizsgálhatók, és részletfizetést lehet elrendelni, vagy módosítani lehet a meglévő részletek összegét. Legfeljebb 48 részlet szedhető be.

Előfordulhat, hogy a költségmentesség nem terjed ki az eljárás minden részére („részleges költségmentesség”). Ilyen esetekben a költségmentesség hatása az eljárás azon részére korlátozódik, amely tekintetében azt biztosították.

14 A fellebbezésekre is kiterjed a költségmentesség?

A költségmentesség engedélyezése nem terjed ki automatikusan a fellebbezési eljárásra. A költségmentesség

megszűnik az ügyben eljáró bíróság jogerős határozatával. Mindazonáltal a fellebbezési eljárásban ismét lehet költségmentességet kérelmezni. A fellebbviteli bíróság megvizsgálja, hogy a fél továbbra is rászorul-e a költségmentességre, hogy a fellebbezés nem komolytalan-e, illetve hogy van-e esély a fél pernyertességére. Nem kerül sor annak vizsgálatára, hogy van-e esély a fél pernyertességére, vagy hogy a fellebbezés komolytalan-e, ha az ellenérdekű fél fellebbezést nyújtott be. E feltételek teljesülése esetén a peres fél jogosult a költségmentességre.

15 Megvonható-e a költségmentesség az eljárás befejezése előtt (vagy visszavonható-e akár az eljárás lezárása után)?

Németországban megkülönböztetik egymástól a tanácsadási szolgáltatást és a költségmentességet (lásd a fenti 2. kérdést).

A tanácsadási szolgáltatás visszavonható, ha az a jogi szolgáltatásokat igénybe venni kívánó fél által nyújtott téves információk alapján.

A költségmentesség csak az alábbi esetekben vonható vissza:

1. ha a költségmentességet megtévesztéssel, a jogvitára vonatkozó valótlan információk alapján vették igénybe;
2. ha a költségmentességgel kapcsolatos szubjektív feltételek teljesítése tekintetében valótlan információkat közöltek, és nem nyújtották be a szükséges nyilatkozatokat;
3. ha a költségmentesség megadásának személyes és pénzügyi feltételei nem teljesülnek;
4. ha az érintett személy késedelembe esett a részletek fizetésével; vagy
5. ha az érintett személy nem jelenti be a jövedelmében vagy egyéb pénzügyi körülményeiben bekövetkezett jelentős javulást, vagy nem adja meg az új lakcímét.

16 Megtámadhatom-e a költségmentesség elutasítását?

Németországban megkülönböztetik egymástól a tanácsadási szolgáltatást és a költségmentességet (lásd a fenti 2. kérdést).

A helyi bíróság tanácsadási szolgáltatás iránti kérelmet elutasító határozatával szemben azonnali fellebbezés (*sofortige Beschwerde*) terjeszthető elő.

A költségmentesség iránti kérelem elutasítása esetén a kérelmező a bírósági határozattal szemben 1 hónapon belül azonnali fellebbezést nyújthat be, ha az alapeljárás pertárgyértéke meghaladja a 600 EUR-t. Ha az alapeljárás pertárgyértéke nem haladja meg a 600 EUR-t, a fellebbezés csak akkor megengedett, ha a bíróság kizárólag a személyes és a pénzügyi körülményekre vonatkozó feltétel alapján tagadta meg a költségmentességet.

17 Felfüggeszti-e a költségmentesség iránti kérelem az elévülési időt?

A költségmentesség iránti kérelem benyújtása eredményeként azon követelés elévülési ideje, amelyet a kereset megállapítani vagy végrehajtani céloz, és amellyel kapcsolatban a költségmentességet kérvényezik, nyugszik. Ez azt jelenti, hogy azt az időszakot, amely során az elévülési idő nyugszik, nem számítják be az elévülési idő számításakor. A kérelemnek csak akkor van az elévülési időre felfüggesztő joghatása, ha a költségmentességi kérelemről az ellenérdekű felet közvetlenül értesítik. Ha a kérelemről utólag értesítik, az elévülési idő nem nyugszik azon napig, amikor az ellenérdekű felet értesítették a költségmentesség iránti kérelemről.

Bővebben:

https://www.bmj.de/SharedDocs/Publikationen/DE/Beratungs_PKH.html

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.